การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

ปภาดา เจียวก๊ก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศ และเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 465 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows (Version 11) คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ค่า t-test และค่า F-test

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. นิสิตส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความสามารถในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับสูง รองลงมา คือ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ และความสามารถในการประเมินสารสนเทศ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสามารถแตกต่างกันในด้านการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ด้านการประเมินสารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการใช้สารสนเทศ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความสามารถในการใช้สารสนเทศสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 2

4. นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์มีการรู้สารสนเทศโดยรวมทุกด้านสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาต่างกัน มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถ

---

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ปีการศึกษา 2547

ใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในการประเมินสารสนเทศไม่พบความแตกต่าง เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตทั้ง 4 กลุ่มสาขา ในขณะเดียวกันนิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ด้วย ส่วนความสามารถในการใช้สารสนเทศ เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ไม่พบความแตกต่าง

5. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนดีมากและผลการเรียนดี มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดีมาก มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้และผลการเรียนดี ด้านการประเมินสารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดีมากมีความสามารถในการประเมินสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้ ด้านการใช้สารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดี มีความสามารถในการใช้สารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

สำหรับภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชา บส 101 ให้ครอบคลุมหัวข้อการรู้สารสนเทศในต่างประเทศ ส่วนสำนักหอสมุดกลาง ควรจัดทำ Web tutorial ซึ่งเป็นบทเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ทางออนไลน์ (online interaction) สอน/แนะนำความสามารถในการรู้สารสนเทศและร่วมมือกับอาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ ในการสอนการรู้สารสนเทศ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปคือ ควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีอื่น เช่น ให้นิสิตประเมินการรู้สารสนเทศของตนเอง ให้อาจารย์ผู้สอนร่วมประเมินด้วย หรือใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเฉพาะเจาะจงนิสิตแต่ละกลุ่มสาขา

Abstract

The purpose of this study was to investigate and compare the information literacy level of undergraduate students at Srinakharinwirot University, according to gender, class level, study field, and grade point average. Multistage random sampling was applied to draw a sample of 465
sophomore, junior and senior undergraduate students enrolling in the 2002 academic year. An information literacy test was used to collect data. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test through SPSS for Windows (Version 11).

The results revealed that :

1. Most of the students gained information literacy as a whole at a moderate level.
The ability of information use was at a high level, and the ability to access information and the ability to evaluate information were at a moderate level, respectively.

2. There was no significant difference between students of different gender as a whole and in other aspects analyzed.

3. There was no significant difference among students of different class level as a whole.

It was found that there was a statistical significant difference at .05 level of students on information evaluation and information use. When match-pairs were tested, there was no difference on information evaluation, whereas senior students gained higher ability of information use than the sophomore students.

4. There was a significant difference at .01 level among students with different study fields.

When match-pairs were tested, students in health science gained higher information literacy than those in other study fields as in education, sciences, humanities, social sciences, and natural sciences. It was found that there was a statistical significant difference at .01 among students with different study fields on information access whereas there was a statistical significant difference at .05 level on information use. When match-pairs were tested, it revealed that students in health sciences gained higher ability to access information than those in other study fields. Students in natural sciences gained higher ability to access information than those in education. There was no significant difference among students in information use.

5. Among students with different educational achievement, there was a statistically significant difference at .01 level among students in information literacy. When match-pairs were tested, it showed that students with excellent and good ratings gained higher ability of information access than students with fair ratings. It was found that there was a statistically significant difference at .01 level. Students with excellent rating gained higher ability to access information than students with good and fair ratings. Students with excellent ratings gained higher ability to evaluate information than students with fair ratings. Students with good ratings gained higher ability to use information than students with fair ratings.

The findings of the study show that the teachers of LIS 101, the librarians who conduct user orientation and guidance and the teachers in subject areas should consult and work together to make the content of the LIS 101 Course and the web tutorial (online interaction lessons) relevant and meaningful to the students field of study Methods using self-information literacy evaluation by students themselves. When coevaluation with instructors will be useful for future study. Such studies can be conducted by using qualitative research investigating students for each field.

